Adroddiad i'r:	**Pwyllgor Archwilio Perfformiad**
Dyddiad y Cyfarfod:	**2 Hydref 2014**
Aelod/Swyddog Arweiniol:	**Aelod Arweiniol dros Addysg /Pennaeth Addysg**
Awdur yr Adroddiad:	**Swyddog Effeithlonrwydd Perfformiad Ysgolion - Uwchradd**
Teitl:	**Arholiadau Allanol Dros Dro ac Asesiadau Athrawon**

---

1. Am beth y mae'r adroddiad yn sôn?

Perfformiad ysgolion ym mhob cyfnod allweddol a chanlyniadau arholiadau allanol dros dro Cyfnod Allweddol 4 ac ôl-16. Caiff dadansoddiad manwl o'r canlyniadau ei roi i aelodau'r pwyllgor pan ddaw gwybodaeth sydd wedi'i dilysu a'i meincnodi ar gael ym mis Rhagfyr ar gyfer CA4 a CA5.

2. Beth yw'r rheswm dros gyflwyno'r adroddiad hwn?

Rhoi gwybodaeth am berfformiad asesiadau athrawon ac arholiadau allanol ysgolion Sir Ddinbych.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod yr aelodau yn adolygu perfformiad yr ysgolion yn erbyn perfformiad blaenorol a'r meincnodau allanol sydd ar gael ar hyn o bryd ac yn gwneud sylwadau yn unol â hynny.

1. Asesiadau Athrawon a ddilyswyd o'r Cyfnod Sylfaen i CA3

2. Cyfnod Sylfaen

Yn achos Dangosydd y Cyfnod Sylfaen (DCS), mae perfformiad 2014 wedi cynyddu i 86.1% o'i gymharu â 84.9% yn 2013. Er gwaethaf y cynnydd o 1.2% mae Sir Ddinbych wedi gostwng o'r 8^{fed} safle yn 2013 i'r 9^{fed} yng Nghymru. Fodd bynnag, ac eithrio Iaith Llythrennedd a Chyfathrebu a ostyngodd o 0.5% ac o'r 6ed i'r 14eg safle, roedd pob mesur yn y 10 uchaf yng Nghymru. O ran canran y disgyblion a lwyddodd i ennill y DCS, dyma'r 3^{edd} flwyddyn o welliant yn olynol.

3. Cam Allweddol 2

Mae pob mesur yn perfformio yn y 10 uchaf, ac eithrio Cymraeg sydd wedi gostwng o'r 14eg safle (88%) yn 2013 i'r 18fed (85.1%) yn 2014, gwahaniaeth

o -2.9%. Y Dangosydd Pynciau Craidd (DPC) yw nifer y disgyblion a enillodd Lefel 4 yn Saesneg/Cymraeg, mathemateg a gwyddoniaeth. Mae canran y disgyblion sy'n cyrraedd y DPC ar ddiwedd CA1 wedi cynyddu am y 5^{ed} blwyddyn yn olynol. Fodd bynnag, rhwng 2013 (86.0%) a 2014 (86.6%) cafwyd gostyngiad yn y gyfradd hon ac fe wnaethom ddisgyn o'r 9^{fed} safle i'r 10^{fed} yng Nghymru.

Er bod perfformiad ym Mathemateg wedi cynyddu o 89.1% i 89.5% cafwyd gostyngiad o'r 5ed safle i'r 9fed. Gostyngodd perfformiad Gwyddoniaeth o 92.3% yn 2013 i 90.9% yn 2014 ac o'r 5^{ed} i'r 10^{fed} safle yng Nghymru. O ran y meysydd ymyrryd, byddwn yn canolbwyntio ein sylw ar Cymraeg eleni.

4. Cam Allweddol 3

Gwelwyd gwelliant sylweddol ym mherfformiad 2014 o'i gymharu â 2013: roedd yr holl fesurau yn y 10 uchaf ac yn rhagori ar ganrannau 2013. Mae Cymraeg Ail Iaith wedi codi i'r 2^{il} (82.4%) safle yng Nghymru o'r 16eg (72.6%), cynnydd o ymron i 10% er 2013. Gwelwyd cynnydd o 8.2% yn y DPC gan godi o'r 15^{fed} (75%) i'r 10^{fed} (83.2%) safle.

Hefyd gwelwyd cynnydd sylweddol yn Saesneg (88.5%), Cymraeg (91.1%), mathemateg (88.8%) a gwyddoniaeth (93.5%) o'u cymharu â 2013, cafwyd cynnydd hefyd yn 2014 yn nifer y disgyblion a gyrhaeddodd Lefelau uwch 6 a 7 yn yr holl bynciau craidd.

5. Canlyniadau arholiadau allanol nas dilyswyd

Lefel 2/TGAU

Mae Trothwy Lefel 2 yn cynnwys Saesneg/ Cymraeg a mathemateg wedi codi o 53.23% yn 2013 i 55.4% yn 2014. Mae hyn yn gosod yr Awdurdod Lleol yn y trydydd safle yng Ngogledd Cymru y tu ôl i Gwynedd a Sir y Fflint ac mae'n debygol y byddwn yn y 10 uchaf yng Nghymru ac yn uwch na'n safle meincnodedig, yn amodol ar ddilysu'r canlyniadau.
.
Cafwyd gwelliant yn nhrothwyon Lefelau 1 a 2 am y seithfed flwyddyn yn olynol. Gwelwyd cynnydd dros dro yn Nhrothwy Lefel 2 (5 *A-C neu gymhwyster cyfwerth) o 84.4% yn 2013 i 88.6% yn 2014. Mae hyn yn debyg o osod Sir Ddinbych yn y tri uchaf yng Nghymru eleni. Cafwyd cynnydd yn Nhrothwy Lefel 1 o 93.7% yn 2013 i 95.0% yn 2014.

Yn genedlaethol, gostyngodd nifer y disgyblion a oedd yn llwyddo yn Saesneg i 58.0% (-1.6%) a gwelwyd Mathemateg hefyd yn gostwng i 50.6% (-2.2%). Cafwyd gostyngiad yn Saesneg yn Sir Ddinbych hefyd, o 64.2% yn 2013 i 62.9% (-1.45) a gostyngodd mathemateg o 61.48% yn 2013 i 59.9% yn 2014 (-1.58). Yn Sir Ddinbych roedd graddfa'r gostyngiad yn llai na'r cyfartaledd yng Nghymru. Cafwyd cynnydd yn y canlyniadau Cymraeg Iaith Gyntaf o 69.69% yn 2013 i 72.7% yn 2014. Yn genedlaethol, cafwyd cynnydd o 1.1% yn Cymraeg yn 2014, ac yn Sir Ddinbych cafwyd cynnydd o 3.10% yn 2014.

O ran perfformiad Trothwy Lefel 2, cafwyd cynnydd ym mhob ysgol uwchradd, yn cynnwys Cymraeg/Saesneg a Mathemateg, ac eithrio Ysgol Uwchradd Gatholig Bendigaid Edward Jones ac Ysgol Uwchradd Y Rhyl. Gwelwyd y gwelliant mwyaf yn Ysgol Uwchradd Dinbych ac Ysgol Santes Ffraid, lle gwelwyd cynnydd o dros 7%.

Llwyddodd disgyblion y ddwy ysgol arbennig i ennill eu graddau disgwyliedig yn ystod yr haf. Llwyddodd 7.1% o ddisgyblion Ysgol Plas Brondyffryn i ennill graddau A*-C a llwyddodd 21.4% i ennill graddau A*-G mewn mathemateg. Hefyd, llwyddodd 28% i ennill graddau A*-G yn gwyddoniaeth. Llwyddodd mwyafrif disgyblion Ysgol Plas Brondyffryn ac Ysgol Tir Morfa i ennill o leiaf un cymhwyster galwedigaethol.

Cafwyd gwelliant sylweddol ym mherfformiad Plant sy'n Derbyn Gofal (LAC) mewn arholiadau o'i gymharu â 2013. Llwyddodd yr holl Blant sy'n Derbyn Gofal, namyn un, i ennill o leiaf un cymhwyster Lefel 1 ac fe lwyddodd un disgybl i ennill 10 TGAU graddau A*-C yn cynnwys un A*. Ac eithrio un disgybl, llwyddodd yr holl ddisgyblion i ennill o leiaf un TGAU gradd Lefel 1 yn Saesneg neu Gymraeg a mathemateg. Hefyd, llwyddodd mwyafrif y Plant sy'n Derbyn Gofal i ennill nifer o gymwysterau galwedigaethol Lefel 2. Mae un disgybl yn y chweched dosbarth yn dilyn cyrsiau Safon Uwch (Lefel A) ac mae gweddill y Plant sy'n Derbyn Gofal yn y coleg yn dilyn cyrsiau galwedigaethol.

Mae holl ganlyniadau cyfnod allweddol 4 yn rhai dros dro, bydd canlyniadau wedi'u dilysu ar gael o fis Tachwedd a bydd data a feincnodwyd ar gael ym mis Rhagfyr.

6. Canlyniadau trothwy Lefel 3 (Safon Uwch a chymwysterau galwedigaethol cyfwerth)

Y dangosydd perfformiad ar gyfer ôl-16 yw Trothwy Lefel 3 sydd gyfwerth â 2 Safon Uwch neu gymwysterau galwedigaethol cyfwerth. Mae canran yr ymgeiswyr a lwyddodd i gyrraedd Trothwy Lefel 3 wedi cynyddu o 98% yn 2013 i 99% yn 2014.

Yn ogystal â'r canlyniadau Safon Uwch, enillodd 99.4% o ddisgyblion Ddiploma Uwch Bagloriaeth Cymru yn 2014, sef cynnydd o 5% er 2013.

Mae perfformiad myfyrwyr 6^{ed} dosbarth Y Rhyl wedi gwella eleni, cyflawnodd 91% o fyfyrwyr Drothwy Lefel 3 a llwyddodd 95% i ennill Diploma Uwch Bagloriaeth Cymru. Nid yw canlyniadau 6^{ed} dosbarth Y Rhyl wedi'u cynnwys yng nghyfartaleddau'r awdurdod lleol.

7. Profion Darllen a Rhifedd Cenedlaethol

Am yr ail flwyddyn yn olynol fe wnaeth yr holl ddysgwyr cymwys mewn ysgolion sefyll y Profion Darllen a Rhifedd Cenedlaethol ar gyfer dysgwyr Blynyddoedd 2 i 9 (7 -13 oed). Eleni, roedd yn ofynnol i'r dysgwyr sefyll y Prawf Darllen Cenedlaethol ac elfen weithdrefnol y Prawf Rhifedd Cenedlaethol.

Yn achos y prawf darllen Saesneg yn 2014, llwyddodd Sir Ddinbych i gael sgôr o 82.7% sydd yn is na chyfartaledd Cymru, sef 83.2%, gan roi'r awdurdod lleol yn y 14eg safle yng Nghymru. Mae'r canlyniadau wedi gostwng er 2013 pan sgoriwyd 85.9% ac roedd Sir Ddinbych yn yr 11eg safle yng Nghymru.

Mae'r Awdurdod Lleol yn y 3ydd safle yng Nghymru o ran y prawf darllen Cymraeg gyda sgôr o 87.4% sydd yn uwch na chyfartaledd Cymru sef 84.4%. Fodd bynnag, mae'r ganran wedi gostwng er 2013 (93.4%) pan ddaeth Sir Ddinbych yn y 6^{ed} safle yng Nghymru.

Yn y Prawf Rhifedd Gweithdrefnol Cenedlaethol mae'r Awdurdod Lleol yn y 15^{fed} safle â chanran o 81.9%, sydd yn is na chyfartaledd Cymru sef 82.8%. Yn 2013 llwyddodd yr ysgolion i gael sgôr o 85.4% ac roedd yr Awdurdod Lleol yn yr 8^{fed} safle yng Nghymru. Yn y prawf Rhifedd Rhesymu newydd llwyddodd yr ysgolion i sgorio 82.5% sydd yn is na chyfartaledd Cymru sef 82.2% gan osod yr ysgolion yn y 15^{fed} safle yng Nghymru. Ni chafodd y prawf hwn ei osod yn 2013.

8. Sut y mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae moderneiddio'r gwasanaeth addysg er mwyn cyrraedd lefel uchel o ran perfformiad ar draws y sir yn un o'r blaenoriaethau corfforaethol. Mae codi lefelau cyrhaeddiad ym mhob cyfnod allweddol, yn enwedig cyfnod allweddol 4, yn amcan allweddol.

9. Faint y bydd yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Amherthnasol

10. Beth yw prif ganlyniadau yr Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb a gynhaliwyd ynglŷn â'r penderfyniad? Dylid cynnwys templad yr Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb fel atodiad i'r adroddiad.

Dengys y rhagolygon cynnar fod bechgyn a merched wedi perfformio yn well na'r cyfartaledd yng Nghymru ym mhob cyfnod allweddol ac yn Nhrothwy Lefel 2 yn cynnwys Saesneg/Cymraeg a Mathemateg. Ar hyn o bryd nid yw canlyniadau'r profion darllen a rhifedd wedi'u dadansoddi ar sail rhyw a Phrydau Ysgol am Ddim.

11. Pa ymgynghori a gafwyd gyda'r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

Amherthnasol

12. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Amherthnasol

13. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae dadansoddiad manwl o'r rhesymau dros dangyflawni a thargedu cymorth i ysgolion sy'n tangyflawni ar gael gan yr Awdurdod Lleol a GwE. Mae'r drefn o ddosbarthu ysgolion yn sicrhau bod ysgolion sy'n tangyflawni ac ysgolion risg uchel yn derbyn cymorth ychwanegol ac yn cael eu monitro'n rheolaidd.

Caiff rhaglen ranbarthol newydd i gryfhau'r broses o gymedroli Asesiadau Athrawon ei chyflwyno yn 2015. Dylai hyn sicrhau cysondeb a chydraddoldeb o ran Asesiadau Athrawon ar draws Gogledd Cymru.

Mae ansicrwydd yn parhau ynglŷn â pharhad Grant Llwybrau Dysgu 14-19 a chyllid 'Potensial' Cronfa Gymdeithasol Ewrop ar ôl 2014, sydd wedi cefnogi gwelliannau yn llwyddiannus yng Nghyfnod Allweddol 4.

14. Hawl i gymryd y Penderfyniad

Mae hawliau'r Pwyllgor Archwilio mewn perthynas ag adolygu perfformiad ac amcanion polisi wedi'u hamlinellu yn Erthygl 6.3.4(b) o Gyfansoddiad y Cyngor.

Swyddog Cyswllt:
Swyddog Addysg Arweiniol – Uwchradd
Rhif ffôn: 01824 708027